

sumptione pecuniae creditae arceamus? quæri potest. Ad quod respondet Paulus Ictus, eos pecuniam fœnebrem accipere non prohiberi.

In l. 34. §. 1. ff. b. t. n. Si Fœnebrem, multò magis gratuitam ex Muzuo. Ratio diversitatis consistit in eo potissimum. I. Quod plerumq; pecuniam mutuam dat, qui eā carere potest. At accipit, qui inopia laborat & egestate premitur. Si ergo præsidib. non liceret mutuam pecuniam sumere, inopie subsidium illis auferretur, quod esset admodum iniquum. Borch. d. tr. c. 3. nū. 42. Et quamvis Præsides provincialium sumendo pecuniam mutuam, provincialib. quoq; molesti esse, & à provincialibus aliquid extorque-re possent: Tamen prudentes Legumlatores benè de præsidibus provincialium sperantes, non tam ejus, quam hujus rationem esse habendam putaverunt, ne præsides provincialium egerent, & propter egestatem à provincialib. despicerentur. Et ob id præsidibus provincialium mutuam pecuniam sumere, non dare permiserunt. II. Deinde longè alia vis est dare, alia sumere. Dando sibi obligationem acquirit, quo prætextu multa, cum alienā injuriā transferri possent. Sumendo aliis obligatur, in quo & res suas minuit, & alias auget, & sic certè eo facto alios ledere non potest. Hoc modo, quamvis ipse in Provincia non possit uxorem ducere, filias tamen suas in Matrimonium collocare, & dotem eis constituere potest. L. si quis officium. 38. in princ. & §. ult. junct. l. præfectus 63. ff. derit. nupt. Add. Donell. ad d. l. 34. nū. 2. & 3.

XIV.

Quid igitur, si Civitas aliqua aut Universitas aut Ecclesia creditam pecuniam accepissent, an eo facto obligentur, quæritur? Hæsitant nonnulli: Nos verò à sententia Bartoli hoc affirmantis neutiquam rece-dendum duximus.

In